

บทนำ

สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินและเสรีภาพในเคหสถานเป็นสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ยอมรับกันทั่วไป รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่สิ้นสุดลงชั่วคราว ได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญหลายฉบับ อาทิเช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพไว้ใน มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๑ โดยบัญญัติว่า

“มาตรา ๓๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข

การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครองหรือการตรวจค้นเคหสถานหรือในที่รโหฐาน จะกระทำมิได้ เสียแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ”

“มาตรา ๔๑ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิ เช่นว่านี้ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

สิทธิและเสรีภาพดังกล่าวยังเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ได้บัญญัติรับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. ๑๙๔๘ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๗ อีกด้วย ดังนั้นในการละเมิดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน หรือเสรีภาพในเคหสถาน ย่อมเป็นความผิดและต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

ด้วยวิวัฒนาการทางสังคมและเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว วิธีการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินจึงพัฒนารูปแบบเปลี่ยนไปจากเดิม มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการกระทำความผิดมากขึ้น ทำให้ลักษณะของการกระทำความผิดมีความยุ่งยากซับซ้อน สำนักงานอัยการสูงสุดจึงจำเป็นต้องพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการให้เท่าทันวิวัฒนาการของสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ด้วยการกำหนดแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ ๔ ปี สำนักงานอัยการสูงสุด พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘ สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานอัยการสูงสุดได้อนุมัติโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินคดีอาญา (ต่อเนื่อง) กิจกรรม : การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินซึ่งกำหนดให้สำนักงานคดีอาญา สำนักงานคดีอาญากรุงเทพใต้ สำนักงานคดีอาญาธนบุรี และสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายอัยการ ร่วมกันรับผิดชอบจัดทำคู่มือการดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ให้เป็นคู่มือมาตรฐานในการปฏิบัติงานของพนักงานอัยการ

การจัดทำคู่มือการดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการโดยเฉพาะในฐานะความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินคดีชั้นศาล และศาลสามารถพิจารณาพิพากษาลงโทษจำเลยได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ขณะเดียวกันก็เป็นแนวทางให้พนักงานอัยการสามารถถ่วงดุลข้อดีข้อเสียในการวินิจฉัยสั่งคดีได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้จะทำให้พนักงานอัยการ ข้าราชการตุลาการ และนิติกรผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินคดีอาญาในความผิดฐานนี้ในทิศทางเดียวกัน ในการจัดทำคู่มือการดำเนินคดีอาญาฉบับนี้ สำนักงานคดีอาญา

สำนักงานคดีอาญากรุงเทพใต้ สำนักงานคดีอาญาธนบุรี และสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายอัยการ ได้ร่วมกัน รวบรวมแนวทางวิธีปฏิบัติจากระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ.๒๕๔๗ วิธีการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยสั่งคดีจากแนวคำพิพากษาฎีกา และคำชี้ขาดความเห็นแย้งของ อัยการสูงสุด เทคนิคในการร่างฟ้องและการเตรียมคดีเพื่อดำเนินคดีในชั้นศาล มารวมเป็นองค์ความรู้ ให้พนักงานอัยการได้ศึกษา การรวบรวมองค์ความรู้ดังกล่าวได้จัดให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติงานได้วิพากษ์ ร่างคู่มือเพื่อเสนอแนะข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานในส่วนที่คู่มือมีได้กล่าวถึงไว้ ปรับปรุง แก้ไขคู่มือจนตกผลึก ให้สามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ดี คู่มือการดำเนินคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์นี้เป็นเพียงแนวทางการดำเนินคดีเท่านั้น มิใช่เป็นบทบังคับที่พนักงานอัยการจะต้องปฏิบัติตามทุกขั้นตอน พนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีสามารถใช้ดุลพินิจปฏิบัติแตกต่างไปจากคู่มือได้ หากเห็นว่ามีความจำเป็นและเหมาะสมที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล จึงขอให้พนักงานอัยการใช้คู่มือเป็นแนวทางในการวินิจฉัยสั่งคดีบนพื้นฐานของความถูกต้อง เป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดทำคู่มือต่อไป